

Information om vattenverksamhet och strandskydd - anläggande av våtmarker

Vattenverksamhet

Med begreppet vattenverksamhet avses åtgärder som antingen syftar till att förändra vattnets djup eller läge, avvattna mark, leda bort grundvatten eller öka grundvattenmängden genom tillförsel av vatten. Även åtgärder i vattenområden som härrör till uppförande, ändring, lagning eller utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden samt fyllning och pålning i vattenområden klassas som vattenverksamhet.

Vattenverksamhet omfattas av en generell tillståndsplikt och prövning sker i mark- och miljödomstol. Men regeringen får meddela föreskrifter om att det **för vissa vattenverksamheter istället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts innan de påbörjas**. Anmälan ska då göras till länsstyrelsen.

Åtgärder som ska anmälas till länsstyrelsen:

1. **Anläggande av våtmark** där vattenområdet har en yta som inte överstiger 5 hektar.
2. **Uppförande av anläggning, fyllning eller pålning** i ett vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter.
3. **Uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning** i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3000 kvadratmeter.
4. **Grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd** i vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattendraget uppgår till högst 500 kvadratmeter.
5. **Grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd** i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3000 kvadratmeter.
6. **Byggande av en bro eller anläggande eller byte av en trumma** i ett vattendrag med medelvattenföring som uppgår till högst en kubikmeter per sekund.
7. **Omgrävning av ett vattendrag** med en medelvattenföring som uppgår till högst en kubikmeter per sekund, om åtgärden inte är att hänföra till markavvattning.
8. **Nedläggning eller byte av en kabel, ett rör eller en ledning** i ett vattenområde.
9. **Bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten** per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta.
10. **Bortledande av högst 1000 kubikmeter ytvatten** per dygn från ett annat vattenområde än vattendrag, dock högst 200 000 kubikmeter per år, eller utförande av anläggningar för detta.
11. **Utrivning av en vattenanläggning** som tillkommit till följd av en verksamhet enligt 1-10.
12. **Ändring av en anmäld vattenverksamhet** enligt 1-10.
13. **Ändring av en tillståndsprövad vattenverksamhet**, om ändringen är en anmälningspliktig verksamhet enligt 1-10.

Verksamhetsutövaren har alltid rätt att frivilligt söka tillstånd via mark- och miljödomstolen.

Anmälan behöver ej ske om...

..det är uppenbart att inga allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållanden. Det är verksamhetsutövaren som har ansvaret att visa på att undantagsmöjligheten kan användas. Om minsta tvekan finns bör åtgärden anmälas till länsstyrelsen.

Verksamhetsutövaren har också juridiskt ansvar för eventuella skador som uppstår till följd av icke tillståndsgivna vattenverksamheter.

Rådighet

För att få bedriva en vattenverksamhet ska verksamhetsutövaren ha så kallad rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas. Rådighet har man till exempel när man äger fastigheten inom vilken verksamheten ska utföras, eller genom ett skriftligt avtal med fastighetsägaren. Länsstyrelsen kan inte pröva detta formellt i samband med ett anmälningsärende, men kommer att göra en kontroll av anmälingen. Verksamhetsutövaren måste själv se till att han har rådighet.

Remissförfarande

När länsstyrelsen mottagit anmälningsärendet ska en kopia av anmälan sändas till kommunen för kännedom. Om det kan antas att det allmänna fiskeintresset berörs av verksamheten ska en kopia av anmälan sändas till Havs- och vattenmyndigheten. Länsstyrelsen ska även ge de statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken tillfälle att yttra sig i anmälningsärendet.

Lagstiftning

- 11 kap. 9, 9a och 12 §§ miljöbalken
- Förordning om vattenverksamhet mm.

Strandskydd

Strandskydd gäller vid alla kuster, sjöar och vattendrag oavsett storlek. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten såväl på land som i vattenområdet och omfattar även undervattenmiljön. Syftet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet på land och i vatten. I Kalmar län gäller 300 meter strandskydd på Öland, alla öar samt stora delar av fastlandskusten. Kusten har dock ett avgränsat strandskydd som varierar mellan 100 och 300 meter. I inlandet vid sjöar och vattendrag gäller 100 meter strandskydd. Vissa sjöar kan dock ha utökat strandskydd till 200 meter.

Inom strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

För att få dispens från strandskyddet krävs bland annat att man har särskilda skäl. Endast nedanstående särskilda skäl får beaktas vid prövningen.

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,

4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Lagstiftning

- 7 kap. 13, 15, 16 och 18 a-c §§ miljöbalken

Avgift för anmälan

Länsstyrelsen är skyldig att ta ut vissa ansökningsavgifter. Avgiften tas ut oavsett om dispens eller tillstånd ges eller inte. Avgiften för anmälan om vattenverksamhet är fastställd till 1350 kronor.

Den anmälda åtgärden eller verksamheten kan även vara prövningspliktig enligt annat lagrum. Det kan t.ex. krävas dispens från strandskydds- och/eller biotopskyddsbestämmelserna för att åtgärden eller verksamheten ska kunna genomföras eller bedrivas.

Om handläggningen av anmälningsärendet även omfattar prövning av andra avgiftsbelagda ärendeslag enligt miljöbalken, ska avgiften för prövningen betalas med det högsta beloppet som anges för något av ärendeslagen med ett tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för de övriga ärendeslagen. Avgiften för biotopskydd och vattenverksamhet är därför 2600 kronor.

Lagstiftning

- 3 kap. 12 § och 7 kap 1 § förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
- 10 § avgiftsförordningen

En verksamhet eller åtgärd som ska anmälas för vattenverksamhet får påbörjas tidigast åtta veckor efter det avgiften för anmälan kommit in till länsstyrelsen. Observera att handläggningstidens åtta veckor inte börjar räknas förrän det att anmälningsavgiften är betald. Om dispens eller tillstånd krävs från t.ex. strandskyddet för åtgärden får arbetet inte påbörjas innan någon dispens eller tillstånd fås.

Allmänna hänsynsregler enligt 2 kap.

Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken tillämpas alltid i miljöbalksprövningar. Enligt 2 kap. 3 § ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Hänsynsreglerna ställer också krav på att verksamhetsutövaren ska skaffa sig kunskap för att miljön inte ska komma till skada när verksamheten utförs.

Beskrivning av blanketten

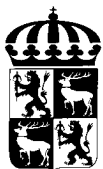
- 1** Uppgifter om dig som vill utföra vattenverksamheten. Äger sökanden marken eller agerar hon/han ombud etc? Om ”annat” kryssas för - glöm ej att definiera vad ”annat” är.

Kryssa i om ni har möjlighet att ta emot begäran om avgift och kompletteringar samt beslut via e-post.

OBS! Glöm inte att bifoga fullmakt om du är ombud/konsult.
- 2** Om sökanden inte är markägare ska uppgifter om markägaren fyllas i här. Har markägaren godkänt den planerade våtmarken eller inte? **OBS! Glöm inte att bifoga skriftligt godkännande.**
- 3** Information om våtmarkens placering.; fastighetsbeteckningar och i vilken kommun verksamheten ska utföras.
- 4** Ange syftet med våtmarken. Flera alternativ kan kryssas för. Tänk dock på att våtmarken bör se olika ut beroende på syftet med den. Om ”annat” kryssas för - glöm ej att definiera vad ”annat” är.
- 5** Ange hur våtmarken ska anläggas och vilka jordarter som kommer att schaktas upp. Om ”annat” kryssas för - glöm ej att definiera vad ”annat” är.
- 6** Beräkna hur stor mängd massor det kommer att bli vid anläggandet. För hjälp med uträkning av mängden använd nedanstående formel.
$$\text{Våtmarkens area (m}^2\text{)} \times \text{våtmarkens medeldjup (m)} = \text{mängd schaktmassor (m}^3\text{)}$$

Ange hur massorna kommer att bredas ut, hur stor yta de kommer att bredas ut på och hur tjockt. Ange också om du kommer att använda massorna själv eller om de ska säljas och i så fall till vem.
- 7** Beskriv hur vattenförsörjningen till våtmarken kommer att ske. Flera alternativ kan kryssas för. Om ”annat” kryssas för - glöm ej att definiera vad ”annat” är.

Om du har kryssat i vattendrag eller öppet dike ska du svara på följande:
Beräkna vilket djup och bredd vattendraget/diket har där våtmarken ska ligga.
Ange om det finns fisk eller kräftor i och vilka arter. Ange också om vattendraget är vattenförande hela året
- 8** Redovisa vart vattnet ska ta vägen ifrån våtmarken. Om det går ut i dike/vattendrag vart tar vattnet vägen sen
- 9** Redovisa våtmarkens blivande storlek. Vattenspegelns storlek och den totala storleken inklusive slänter och vallar. Ange också hur djup den ska bli och hur mycket vatten den beräknas innehålla.
- 10** Meddela när ni tänkt utföra arbetet. Ange övriga uppgifter om utförande och omfattning. En beskrivning kan även lämnas på separat papper.
- 11** Ange de särskilda skäl som åberopas för att kunna få dispens från strandskyddet. Motivera också varför åtgärden måste utföras inom strandskyddet och varför den inte går att genomföra utanför strandskyddat område.
- 12** Beskriv naturvärdena och friluftslivet som finns på den aktuella platsen och i omgivningen.
- 13** Ange vilken typ av mark det är idag där våtmarken ska anläggas. Flera alternativ kan kryssas för. Om ”annat” kryssas för - glöm ej att definiera vad ”annat” är.
- 14** Ange om våtmarken, massornas placering eller själva arbetet kommer att beröra några natur- eller kulturvärden. Flera alternativ kan kryssas för.
- 15** Ange om du ska plantera in träd och buskar eller dylikt eller ej. Ange också vilka arter som ska planteras in.
- 16** Ange om andra tillstånd finns för det aktuella området, t ex tillstånd till markavvattning eller rensningsföretag.
- 17** Ange här om det finns andra saker om nuvarande miljö och påverkan på miljön. Till exempel: Om det ska dämmas kanske det skapas ett vandringshinder för faunan? Finns det risk för grumling eller erosion.
- 18** Finns det enskilda intressen som kan beröras av åtgärden. Bifoga i så fall deras godkännande med anmälan.
- 19** Meddela när ni har tänkt utföra arbetet om ni tänkt söka EU-stöd för våtmarken.
- 20** Läs igenom noga vad som krävs för att anmälan ska prövas, så att ansökan är komplett från början. Det kortar ned handläggningstiden!
- 21** Glöm inte att skriva under anmälan/ansökan!



Anmälan om vattenverksamhet och ansökan om dispens från strandskyddet - våtmarker

1	Sökandens namn	Tel bost.
	Adress	Tel arb.
	Postadress	Mobil
	E-postadress	<input type="checkbox"/> Beslut och kompletteringar kan tas emot via e-post.
Sökande är: <input type="checkbox"/> markägare <input type="checkbox"/> entreprenör <input type="checkbox"/> konsult/ombud <input type="checkbox"/> arrendator <input type="checkbox"/> annat:		

2	Markägarens namn (om annan än sökanden)	Tel bost.
	Adress	Tel arb.
	Postadress	Mobil
	Markägaren har godkänt planerad damm/våtmark: <input type="checkbox"/> ja <input type="checkbox"/> nej	Obs! Skriftligt godkännande ska bifogas!

3	Berörd/a fastighet/er:	Kommun:
----------	------------------------	---------

Uppgifter om våtmarkens syfte

4	Våtmarken/dammen ska användas till: <input type="checkbox"/> bevattning <input type="checkbox"/> fisk <input type="checkbox"/> kräftor <input type="checkbox"/> viltvatten <input type="checkbox"/> närsaltsfälla <input type="checkbox"/> annat:
----------	--

Uppgifter om våtmarkens omfattning och utformning

5	Anläggningsform: <input type="checkbox"/> grävning/schaktning <input type="checkbox"/> fördämning <input type="checkbox"/> annat:
	Jordarter <input type="checkbox"/> torv <input type="checkbox"/> lera <input type="checkbox"/> sand/grus <input type="checkbox"/> morän <input type="checkbox"/> annat:

6	Uppgifter om schaktmassorna: Schaktmassornas volym: m ³
	Massorna kommer att <input type="checkbox"/> läggas upp/bredas ut inom området:
	Yta för uppläggning av massor ha och de utbredda massornas tjocklek cm.
	<input type="checkbox"/> användas för eget bruk, nämligen till: <input type="checkbox"/> säljas till:

7 Vattenförsörjning:

grundvatten vattendrag, namn öppet dike

kulvert/åkerdränering dagvatten annan:

Vid vattenförsörjning från vattendrag/öppet dike:
 Vattendragets djup cm och bredd cm
 Fisk finns i vattendraget/diket: nej ja, arterna
 Kräftor finns i vattendraget: nej ja, arterna
 Vattendraget/diket är vattenförande hela året: nej ja

8 Vattnet från anläggningen ska rinna till:

avloppslös grundvattendamm åter dike bäck/å/sjö/havsbuk (namn)

9 Uppgifter om våtmarkens/dammens storlek och läge efter åtgärden:

Vattenspegels ha
 Våtmark ovan vattenytan inkl. vallar och slänter ha
 Maximalt vattendjup m
 Medelvattendjup m
 Vattenvolym m³

10 Tidpunkt för genomförandet:

Övriga uppgifter om verksamhetens utförande och omfattning:

Uppgifter om strandskydd

11 Särskilda skäl som åberopas:

redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften

genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen

behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området

behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området

behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området

behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse

Motivera varför åtgärden måste utföras inom strandskyddat område:

12 Beskriv naturvärden och friluftslivet på platsen och i omgivningen:

Uppgifter om miljö och påverkan

13 Nuvarande markanvändning:

åker/vall kultur-/naturbetesmark barrskog lövskog blandskog

öppen vattenyta öppet dike/bäck kärr annat

14 Åtgärden berör följande natur-/kulturvärden:

allé odlingsröse stenmur åkerholme pilevall

källa småvatten öppet dike lertag kvarnlämning eller fornlämning

15 Om plantering av träd och buskar eller insädd/inplantering av arter ska ske. Ange vilka arter/sorter

Ingen inplantering ska ske

16

Tidigare tillstånd:

- för markavvattning
 annan verksamhet

17

Övrigt om nuvarande miljö och påverkan på miljön:

Skapas till exempel vandringshinder för faunan, finns det risk för erosion eller grumling eller skadas lekbottnar etc.?

Enskilda intressen**18**

Enskilda intressen som berörs

- grannar dikningsföretag organisationer
 fiskevårdsförbund eller dyl annan, nämligen:
 Berörda har informerats om åtgärden (OBS! bifoga adress, telefonnummer och skriftligt godkännande)

EU-stöd**19**

EU:s miljöstöd eller projektstöd för våtmarker har sökts/kommer att sökas:

Andra miljöstöd som erhålles för annat ändamål inom den aktuella ytan:

Bilagor och övrigt**20**

Till anmälan ska bifogas

- Kartmaterial med skala och norrpil. Det ska framgå dammens/våtmarkens placering, dels översiktligt (tex ekokartan), dels mera detaljerat med omgivande markslag samt stenmurar, hus, träd m.m. markerat.
- Ritning över den färdiga dammen/våtmarkens utformning: strandlinje, inlopp, utlopp, trösklar, släntutformningar m.m. Jord/schaktmassornas placering. Planerade planteringar.
- Om vatten tas ifrån vattendrag eller dike eller om utloppet mynnar i ett sådant måste redovisning ske av hur trösklarna ser ut (nivåer) i förhållande till vattendraget/diket.
- Yttrande från berörda nyttjanderättsinnehavare (fiskerättsägare, servitutsinnehavare, arrendatorer etc.)
- Yttrande från enskilt berörda (grannar, dikningsföretag, organisationer etc.)
- Fullmakt (om verksamhetsutövaren/markägaren företräds av ett ombud)

För att underlätta handläggningen kan fotografier över aktuellt markområde och dike/vattendrag bifogas anmälan. Bifoga då även en kommentar om varifrån och varåt fotografierna är tagna. Om du vill ytterligare beskriva projektet går det bra att göra på ett separat papper.

Avgiften är för närvarande 1350 kr. Inbetalningskort skickas när anmälan inkommit till länsstyrelsen. Anmälan kommer inte att behandlas förrän avgiften har betalats.

21

Ort och datum

Sökandens underskrift

Avsaknad av uppgifter kan leda till att kompletteringar måste begäras vilket förlänger handläggningstiden. I vissa fall kan åtgärdens art kräva komplettering trots att ovanstående uppgifter lämnats.

**Anmälan sänds med e-post till: kalmar@lansstyrelsen.se
Eller med post till: Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar**

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd